

УДК 657

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХОДУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ НА МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

С. А. Легка

студентка 6 курсу, група 61-М, навчально-науковий інститут економіки, менеджменту і права

Науковий керівник – доцент О. О. Осадча

*Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна*

Розглянуто актуальні проблеми переходу українських підприємств на Міжнародні стандарти фінансової звітності та проблеми складання першої звітності за Міжнародними стандартами. Визначені завдання, що полегшать впровадження Міжнародних стандартів на підприємствах України.

Ключові слова: міжнародні стандарти фінансової звітності, перехід, проблеми, звітність.

Рассмотрены актуальные проблемы перехода украинских предприятий на Международные стандарты финансовой отчетности и проблемы составления первой отчетности по Международным стандартам. Определены задачи, которые облегчат внедрение Международных стандартов на предприятиях Украины.

Ключевые слова: международные стандарты финансовой отчетности, переход, проблемы, отчетность.

Es wurden aktuelle Probleme des Übergangs der ukrainischen Betriebe auf die Internationalen Standards der finanziellen Berichterstattung und die Probleme der Abfassung der ersten Berichterstattung laut der Internationalen Standards erörtert. Es wurden die Aufgaben festgestellt, die die Einführung in den Betrieben der Ukraine erleichtern.

Stichwörter: Internationale Standards der finanziellen Berichterstattung, Übergang, Probleme, Berichterstattung.

На сьогоднішній день існує проблема переходу українських підприємств на Міжнародні стандарти фінансової звітності, а також актуальною є проблема складання першої звітності за міжнародними стандартами.

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV, публічні акціонерні товариства, банківські установи, страхові компанії зобов'язані складати та опубліковувати фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за МСФЗ, а решта українських підприємств можуть самостійно приймати рішення про використання МСФЗ для складання звітності [4].

На українських підприємствах стандарти МСФЗ вводяться для полегшення виходу на міжнародний ринок. Також очікується приплив іноземних інвестицій в економіку країни. Прозорість і відкритість фінансової звітності за МСФЗ показує реальний стан справ у компанії, її інвестиційну привабливість.

Раніше головним фінансовим звітом для підприємства був «Звіт про фінансові результати» (Звіт про сукупний дохід), де відображалися прибутки та збитки, адже саме він дозволяв оцінити діяльність підприємства, аналізуючи розмір досягнутого прибутку і його зміни. Нині зростає значення «Баланс» (Звіт про фінансовий стан) при оцінці різних підприємств, оскільки аналіз інформації про активи та зобов'язання дає можливість

прогнозувати майбутнє підприємства і вартість його капіталу, допомагає нинішнім і потенційним інвесторам, кредиторам і іншим кредиторам оцінити вартість підприємства.

На сьогодні вирішити питання про переведення фінансової звітності на Міжнародні стандарти можна двома методами: трансформувати бухгалтерську звітність складену відповідно до П(С)БО на звітність, яка відповідає стандартам МСФЗ. При цьому на основі даних звітності за П(С)БО формуються дані, скориговані на величину відмінностей в обліку і звітності відповідно до МСФЗ; та другий метод – це ведення обліку паралельно з національними стандартами бухгалтерського обліку відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності. Відповідно, чим більш подібні правила обліку і звітності відповідно до П(С)БО до обліку за МСФЗ, тим менше коригувань необхідно буде здійснити при трансформації звітності.

Наприклад, думка представників Мінфіну кардинально змінилася за останній рік. Якщо на початку 2012 року вважалося, що підприємства можуть вести бухгалтерський облік як і раніше та використовувати МСФЗ тільки для звітності, то на початку 2013 року ті ж самі фахівці вже стверджували, що незабаром на законодавчому рівні буде затверджено обов'язковість ведення бухгалтерського обліку за МСФЗ. У цьому випадку таке поняття як «трансформація фінансової звітності» втрачає сенс [2].

Складнощі при переході на МСФЗ виникають зокрема на тих підприємствах, які при веденні бухгалтерського обліку не дотримуються вимог П(С)БО, а також у тих де віддається перевага веденню податкового обліку.

Хоча в Україні для підприємств, які складають звітність за МСФЗ П(С)БО не діють.

Сам процес складання першої фінансової звітності за МСФЗ є досить складним і трудомістким. Можна виділити такі загальні проблеми під час переходу на МСФЗ:

- 1) організація процесу підготовки першої звітності (внутрішніми силами підприємств або із залученням сторонніх організацій-консультантів);
- 2) складання облікової політики за МСФЗ;
- 3) визначення периметра консолідації звітності;
- 4) автоматизація формування першої звітності та вибір програмного середовища, у якому формуватиметься звітність.

Основним же завданням з реформування обліку в Україні є зближення Національних стандартів бухгалтерського обліку до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Введення обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності вимагає абсолютно нових знань і практичних навичок роботи бухгалтерів та працівників організації, виникає необхідність у навчанні та підвищенні кваліфікації співробітників організації.

Варто зазначити, що МСФЗ орієнтовані тільки на комерційні підприємства, створені та функціонуючі для отримання прибутку, а це означає, що МСФЗ не регулюють складання звітності некомерційними організаціями, а саме: громадськими, бюджетними, благодійними та ін. Міжнародні стандарти фінансової звітності також не призначені для застосування підприємствами малого та середнього бізнесу, що значно звужує сферу їх розповсюдження, а також не прийнятні для використання середніми, а тим паче малими підприємствами через високі, порівняно з доходами підприємств, витрати на складання комплексу звітності за вимогами міжнародних стандартів.

Процес впровадження МСФЗ в Україні залишається недостатньо висвітленим. Ряд положень потребує додаткового роз'яснення. Для ефективного використання МСФЗ українськими підприємствами потрібно додатково визначити звітний період, що буде потребувати обов'язкового надання звітності за МСФЗ. Також, потрібно постійно оновлювати версію МСФЗ на сайті Міністерства фінансів України, адже вона є базою для складання звітності. Не менш важливим є впровадження системи підготовки кадрів, які зможуть компетентно працювати з МСФЗ. Вирішення цих та інших супутніх питань дозволить використовувати всі можливості МСФЗ повною мірою.

Переваги застосування МСФЗ як для суб'єктів господарювання, які складають фінансову звітність, так і для її користувачів є, їх можна виділити таким чином:

- 1) можливість отримання інформації для прийняття управлінських рішень;
- 2) забезпечення порівнянності показників звітності з іншими суб'єктами господарювання, незалежно від того, на якій території здійснюється господарська діяльність;
- 3) можливість залучення іноземних інвестицій і позик, а також можливість виходу на міжнародні ринки;
- 4) забезпечення більшої довіри з боку потенційних партнерів;
- 5) надійність та прозорість інформації.

Отже, складаючи звітність за МСФЗ ми стикаємося з рядом таких основних проблем як організація процесу підготовки складання першої звітності; автоматизація формування звітності та вибір програмного забезпечення, завдяки якому буде формуватися фінансова звітність, а також є складнощі зі складання облікової політики за Міжнародними стандартами фінансової звітності. Тому ми повинні заздалегідь визначити необхідні для підготовки звітності ресурси, передбачити майбутні зміни під час підготовки облікової політики, виконати усі вимоги МСФЗ в підготовці вступного балансу, порівняльної інформації, першої звітності.

Паралельно з проблемами складання першої звітності за Міжнародними стандартами постає ряд організаційних проблем стосовно переходу українських підприємств на Міжнародні стандарти фінансової звітності, зокрема такі як: недостатня кваліфікація бухгалтерського персоналу українських підприємств, що призводить до додаткових витрат на навчання персоналу, заміну персоналу, залучення додаткових фахівців, використання аутсорсингових послуг для навчання або здійснення трансформації бухгалтерського обліку. Постає необхідність проведення аналізу існуючих варіантів трансформації та переходу на Міжнародні стандарти фінансової звітності.

Щоб усунути дані труднощі потрібно здійснити ряд операцій, а саме:

- ✓ розмежувати податковий та бухгалтерський облік в системі обліку загалом;
- ✓ розробити чітку облікову політику для того, щоб підвищити дисциплінованість співробітників в процесі ведення бухгалтерського обліку;
- ✓ навчити персонал новим обов'язкам, або замінити персонал, або залучати додаткових фахівців, або користуватися послугами аутсорсингових компаній.

Список використаних джерел:

1. Електронна база інформації ІАЦ «ЛІГА», Ліга бізнес Інформ, 2004. 2. Інтернет-сайт газети «Інтерактивна бухгалтерія» www.interbuh.com.ua. 3. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000/ Перекл. з англ. за ред. С.Ф.Голова./ - К.: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2000. 4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-ХІV